

Vuosikertomus 2013

Årsberättelse 2013

Tarkoitus ja toiminnan laatu

2. §

Järjestö toimii valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä eläkeläisten ja ikäihmisten taloudellisten ja sosiaalisten etuuksien ja oikeuksien parantamiseksi.

3. §

Tarkoituksensa toteuttamiseksi järjestö

- a) toimii eläkettä saavien edunvalvojana
- b) tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa asiantuntijalausuntoja poliittisille päättäjille ja viranomaisille
- c) pitää yhteyttä vanhus- ja eläkeläisasioiden neuvottelukuntaan ja muihin eläke- ja sosiaalialan sidosryhmiin
- d) seuraa Euroopan Unionin sosiaali- ja eläkepoliittisia linjauksia
- e) edustaa jäsenjärjestöjään yhteisesti sovituisissa asioissa
- f) harjoittaa julkaisutoimintaa sekä järjestää kokouksia ja seminaareja kulloinkin ajankohtaisista edunvalvontakysymyksistä
- g) toimii eläkkeellä olevien yhteiskunnallisen arvostuksen kohottamiseksi ja kansalaissovun edistämiseksi
- h) hoitaa muut yhdistyslain ja näiden sääntöjen määräämät tehtävät.

1. Yleistä

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry - Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf perustettiin Helsingissä 20. päivänä kesäkuuta 2006. EETUn perustajajäsenet ovat Eläkeliitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf. Virallisesti EETU-PIO on merkitty yhdistysrekisteriin 3.10.2006. Yhdistyksen perustamisella terävöitettiin ja vahvistettiin valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen edunvalvontaa.

EETU-PIO:n toimintavuosi 2013 oli tuloksellinen: Toiminta sai uusia muotoja, kun mm. yhteistyö Suomen Itsenäisyyden juhlarahaston Sitran kanssa käynnistyi. Yhdistyksen tiedontuotanto oli myös aktiivista (Huomisen kynnyksellä, vanhusneuvosto-ohjeistus). Työeläkkeiden indeksijärjestelmää arvioineen työryhmän loppuraportti luovutettiin sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikolle 9.1.2013. Eläkeläisjärjestöjen edustajat jättivät raporttiin erivän mielipiteen (www.eetury.fi).

Sen sijaan Sosiaali- ja terveysministeriö ei Raha-automaattiyhdistyksen hallituksen esityksen mukaisesti myöntänyt yhdistyksen Onnekkaita ikääntyviä – Gynnade äldre -hankkeelle rahoitusta (ks. tarkemmin liite Toimintaseloste 1.1.-31.12.2013).

EETUn jäsenjärjestöillä oli jäsenyhdistyksissään henkilöjäseniä yhteensä 295 653 sekä 1 302 paikallisyhdistystä ja 73 alueyhdistystä. Jäsenyhteisöjen yhdistysverkosto kattaa koko Suomen, mukaan lukien Ahvenanmaan.

2. Järjestön kokoukset

Sääntömääräiset kokoukset

Sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 23.5.2013 Kuntatalolla ja syyskokous 26.11.2013 Työeläkevakuuttajat Telan tiloissa Helsingissä. Kokouksissa käsiteltiin sääntö-määräiset asiat. Kummankin kokouksen yhteydessä järjestettiin seminaari.

Syyskokous valitsi yhdistyksen puheenjohtajaksi vuodeksi 2014 Kansallisen senioriliiton puheenjohtaja Tapani Mörttisen sekä yhdistyksen hallitukseen seuraavat henkilöt: Hannes Manninen ja Jukka Salminen (Eläkeliitto), Kalevi Kivistö ja Hannu Partanen (Eläkeläiset), Matti Hellsten ja Timo Kokko (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL), Marjo Palomäki (Kansallinen senioriliitto), Ensio Koitto ja Päivi Kyyrö (Kristillinen Eläkeliitto), Ole Norrback ja Veronica Fellman (Svenska pensionärsförbundet). Vuoden 2014 toiminnantarkastajiksi valittiin Marja-Leena Lehtimäki ja Anitta Koski sekä varatoiminnantarkastajiksi Hedda Bonn ja Timo Vähäkoski.

Hallituksen järjestäytymiskokouksessa 26.11.2013 yhdistyksen varapuheenjohtajaksi valittiin vuodelle 2014 Svenska pensionärsförbundetin puheenjohtaja Ole Norrback sekä Kansallisesta senioriliitosta sihteeriksi toiminnanjohtaja Marjo Palomäki ja tiedottajaksi Erja Ekholm.

Hallitus

Hallitus kokoontui toimintakauden aikana viisi (5) kertaa.

Järjestön puheenjohtajana toimi Hannes Manninen (Eläkeliitto) ja varapuheenjohtajana Tapani Mörttinen (Kansallinen senioriliitto). Muina hallituksen jäseninä toimivat Kalevi

Kivistö ja Hannu Partanen (Eläkeläiset), Matti Hellstén ja Timo Kokko (Eläkkeensaajien keskusliitto – EKL), Marjo Palomäki (Kansallinen senioriliitto), Ensio Koitto ja Päivi Kyyrö (Kristillinen Eläkeliitto), Ole Norrback ja Veronica Fellman (Svenska pensionärsförbundet) sekä Jukka Salminen (Eläkeliitto).

Sihteerinä toimi Jukka Salminen (Eläkeliitto) sekä tiedottajana Vesa Toikka (Eläkeliitto). Yhdistyksen taloudenhoitajana toimi Päivi Kyyrö (Kristillinen Eläkeliitto).

Neuvottelukunnan jäseninä toimivat Nils-Anders Granvik, Pekka Heinäharju, Pirkko Lahti, Ritva Laurila, Outi Ojala ja Pekka Tuomisto. Neuvottelukunnan jäsenet kutsuttiin sääntömääräisiin kokouksiin ja niiden yhteydessä järjestettyihin seminaareihin sekä Eläkeläisparlamenttiin ja Kela-tapaamiseen.

Hallitus keskittyi erityisesti edunvalvonta- ja vaikuttamistyöhön (*vrt. liite*). Edunvalvontatyössä hyödynnettiin yhdistyksen eduskuntavaali- ja kunnallisvaaliohjelmia. Toiminnassa keskityttiin ns. vanhuspalvelulakiin (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista) liittyviin asioihin ja erityisesti vanhusneuvostojen toiminnan käynnistämiseen ja toimintaedellytysten turvaamiseen. Tämän takia EETU-PIO laati kenttäkäyttöön vanhusneuvosto-ohjeet sekä käynnisti yhteistyössä Sitran kanssa yhteistyöprojektin, jossa keskitytään vanhusneuvostojen työn kehittämiseen.

Työvaliokunta

Hallituksen työvaliokunnan muodostivat jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajat. Työvaliokunta kokoontui toimintakauden aikana kolmetoista (13) kertaa. Olennainen osa työvaliokunnan työtä oli sähköisesti käyty asioiden valmistelu ja käsittely. Sen määrää kasvatti erityisesti yhteistyön käynnistyminen Sitran kanssa.

Työvaliokunnan puheenjohtajana toimi Jukka Salminen.

3. Toiminta ja sidosryhmäyhteistyö

(Ks. tarkemmin liite)

Toimintavuosi muodostui poikkeukselliseksi edunvalvonnallisesti, toiminnallisesti, tiedontuotannon kannalta sekä Sitran kanssa käynnistyneen projektiyhteistyön takia: vanhuspalvelulaki astui voimaan 1.7.2013. Vanhuspalvelujen laatusuosituksot päivitettiin. EETU-PIO:n edustajat neuvottelivat kaikkien keskeisten sidosryhmien kanssa: työmarkkinajärjestöt (SAK, AKAVA, STTK, EK), europarlamentaarikot, Eduskunta, Kela ja Tela. Lisäksi yhdistyksen edustajat tapasivat mm. sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikon.

Toiminnallisesti uusi avaus oli julkisuudessa korkealla profiililla esillä ollut yhteistyö Suomen Itsenäisyyden juhlarahaston Sitran kanssa. Syyskuussa 2013 käynnistyi EETU-PIO:n ja Sitran yhteistyöhanke *Aktiivinen ja hyvinvoiva ikäihminen*. Hankkeen myötä palkattiin yhdistykseen ensimmäinen toimihenkilö, projektipäällikkö. Hanke sisältyy Sitran aktiivinen kansalainen – kaiken ikäisenä -avainalueeseen.

Huomisen kynnyksellä -raportti julkaistiin neljännen kerran yhteistyössä TNS-Gallup Oy:n kanssa. Kenttätoimintaa varten laadittiin vanhusneuvosto-ohjeet (Vanhuspalvelulaissa tarkoitettujen vanhusneuvostojen asettaminen ja toiminta kuntavaalikaudella 2013-2016). Yhdistyksen jäsenyhteisöt toimittavat oppaan omia järjestökanaviaan myöten alue- ja paikallisyhdistyksilleen. Toimintamalli esiteltiin Suomen sosiaali ja terveys ry:n vanhusneuvostoverkoston kokouksessa 3.6.2013.

Eduskuntaryhmien tapaamisessa 24.9.2013 yhdistyksen edustajat puheenjohtaja Hannes Mannisen johdolla luovuttivat ryhmien edustajille EETU-PIO:n kannanoton koskien valtion talousarvioesitystä 2014. Kannanotossa nostettiin esille seuraavat asiat: (1) Kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien korottaminen, (2) eläkkeensaajien toimeentulon turvaaminen ja veronkorotukset, (3) Yle-veron poistaminen enintään takuu-eläkkeen suuruista tuloa saavilta, (4) lähipalvelut turvattava rakenneuudistuksissa, (5) sosiaali- ja terveystalouden kilpailutusta uudistettava ja (6) Raha-automaattiyhdistyksen tuotto leikkaamattomana sosiaali- ja terveysjärjestöille.

Merkittävä uusi avaus oli päätös käynnistää EETU-PIO:n henkilöstön työeläkekoulutus, josta vastaa Työeläkevakuuttajat TELA. Ensimmäinen kurssi järjestettiin 10.1.2014.

EETU-PIOlla oli toimintavuonna vahva edustus myös erilaisissa asiantuntijaelimissä ja toimikunnissa:

KELAn neuvottelukunta (2011-2014) Kalevi Kivistö, Eläkeläiset

STM:n Ikäihmisten palvelujen laatu-
suosituksia pohtiva työryhmä Hannes Manninen, Eläkeliitto

KELAn eläkeläisasiain neuvottelukunta (2011-2013)

varsinaiset jäsenet Päivi Kyyrö, Kristillinen Eläkeliitto
Hannu Partanen, Eläkeläiset

varajäsenet Marjo Palomäki, Kansallinen senioriliitto
Jukka Salminen, Eläkeliitto

Työeläkevakuuttajat TELA:n eläkkeensaajien yhteistyöryhmä

Jukka Salminen, Eläkeliitto, työryhmän pj.
Hannu Partanen, Eläkeläiset

Timo Kokko, Eläkkeensaajien Keskusliitto
Marjo Palomäki, Kansallinen senioriliitto

Päivi Kyyrö, Kristillinen Eläkeliitto

Veronica Fellman, Svenska pensionärsförbundet

Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman alatyöryhmä c), Asumista tukevat palvelut, palvelurakenne ja kuntien strategiat

Björn Sundqvist, Svenska pensionärsförbundet

Kehitysvammaliiton selkokeskuksen neuvottelukunta

varsinainen jäsen

Tiina Rajala, Eläkeläiset

varajäsen

Ulla Wallinsalo, Eläkkeensaajien Keskusliitto

LIITE**TOIMINTAKATSAUS (1.1.-31.12.2013)****Kokoukset**

- Hallituksen kokoukset 5 kpl: 21.3., 26.-30.6. (s-postikok.), 24.9., 21.10., 26.11.
- Työvaliokunnan kokoukset 13 kpl: 17.1., 22.1., 1.3., 8.3./s-postikokous, 3.4., 17.4., 6.5., 10.6., 16.8., 2.9., 24.9., 9.10., 11.11. 23.5. ja 26.11.
- Sääntömääräinen kevät- ja syyskokous

Telan eläkkeensaajien työryhmä

- Lehtiartikkeleita järjestölehtiin 3 kpl: 25.2., 17.5., 9.10.
- Päätös työeläkekoulun järjestämisestä: ensimmäinen kurssi 10.1.2014

Neuvottelut/tapaamiset

- Sosiaali- ja terveystieteiden ministeri Paula Risikko 12.3.
- Palkansaajajärjestöjen tapaaminen 18.4.
- Europarlamentaarikkojen tapaaminen 19.4.
- OP-Pohjola/pankkipalvelujen kehittäminen/asiakasraadit Hämeenlinnassa ja Oulussa 17.1., 6.5.
- Finanssialan keskusliitto/suoraveloituspäätyminen/EETUn esityksestä Pirkko Lahti mukana po. viestinnässä 6.5.
 - o lehtiartikkeleita järjestölehtiin
- ”Omaishoitopalaveri”(kahdeksan järjestöä) 28.5.
- Huomisen kynnyksellä -raportti (vrt. tiedotteet/Eläkeläisparl.) 1.3., 3.4.
- Sitra-tapaamisen – ks. myöhemmin
- Eduskuntaryhmien tapaaminen 24.9.
- Kuulemistilaisuus – Valvira & Avi 5.11.
 - vanhuspalvelulain valvontaohjelman laadinta
- Kela-tapaaminen 25.11.
- Tela-tapaaminen/-seminaari 26.11.

Lausuntoja/kirjelmä

- Lääkekorvaustyöryhmän raportti 7.3.
- Kehysbudjettikannanotto 15.3.
- Asumisoikeusyhdistys/ARA/Saarijärven Asumisoikeusyhdistys/asunto- ja viestintäministeri 14.5.
- Esteettömyysmääräysten heikentäminen 15.4.: EETU allekirjoittajana/Invalidiliiton org.
- Kansallinen omaishoidon kehittämistyöryhmän raportti 20.6.
- Lausunto Yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttaminen 16.8.
- Kirjelmä koskien valtion talousarvioesitystä 2014 24.9.

- Lausunto lääkekorvausasetuksesta 26.9.
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta 19.11.
- Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi 29.11.

Tiedotteita

- Indeksityöryhmän selvitykseen eriävä mielipide 9.1.
- Eläkeläisten ostovoima turvattava 15.3.
- Palvelut turvattava kaikille 18.3.
- Valtion budjettia ei saa tilkitä sairaiden rahoilla 12.4.
- Valtion talousarvioesitys 2014 24.9.
- Huomisen kynnyksellä 8.10.
 - o julkaiseminen
 - o tiedotustilaisuus
- Suomessa on paljon ikäsyrrjintää 21.10.
- EETU paheksuu teleoperaattoreita ja vetoaa Finanssivalvontaan 22.10.

Huomisen kynnyksellä -tutkimus

- Toimialajohtaja Juhani Pehkosen tapaaminen 1.3., 3.4.
- Tutkimusraportti (vrt. tiedotteet) 8.10.
- Suhtautuminen ikääntymiseen – yhteenveto (TNS-Gallup/toimialajohtaja Juhani Pehkonen) 21.10.
- ks. kohta seminaarit

Anomukset

- Jane ja Aatos Erkon säätiö: 30 000 euron hakemus Huomisen kynnyksellä -raportin painokustannuksiin kielteinen päätös/säätiön kotisivut

Seminaarit ja vastaavat

- Kuntaseminaari 23.5.
- Vanhusneuvostopäivät (osall. 125) 1.-2.10.
- Eläkeläisparlamentti (osall. 75) 8.10.
- Tela-seminaari (26 & luennoitsijat) 6.11.

Kenttätöimintää

- EETU laati ohjeistuksen vanhusneuvostotoimintaa varten toukokuu 2013; jäsenyhteisöt toimittivat alue- ja paikallistasolle omia kanaviaan myöten
- SOSTEn Hyvinvointi- ja terveysverkoston kokous: EETUN vanhusneuvosto-ohjeistuksen esittely/ "hyvä toimintamalli" 3.6.

- STM:ssä tapaaminen: vanhuspalvelulain tiedottamisen tukeminen 31.5.
- STM:ssä neuvottelu: ikäihmisten laatusuositukset 10.6.
- EETUn puheenjohtaja osallistunut seminaareihin Kouvola 11.4. ja Forssa 3.9.
- Päijät-Hämeen läntinen perusturvapiiri/Hollola 17.10.
EETU/EKLn pj. edustajana

Yhteistyö Sitran kanssa

- Konsultaatio keskustelut/s-postit
- Sitran Aktiivinen kansalainen - kaiken ikäisenä -avainohjelma seminaari (noin 150/”eetulaisia” noin sata) 28.8.
- Verkostoitumistilaisuus 6.9.
- Aktiivinen ja Hyvinvoiva ikäihminen - En aktiv och välmående äldre (2013-2015) 16.9./sopimus
 - o projektipäällikkö 16.9.
 - o sopimus- ym. asioita 24.9.
- Viestintäpalaveri 19.9.
- Yhteistyö- ja markkinointikokous 23.9.
- Vanhusneuvostopäivät (vrt. kohta 1.-2.10.2013
seminaarit ja vastaavat)
 - o organisoitu taustoittava kysely
 - o osallistujia 125
- Viestintäkokous 25.10.
- Viestintä- ja koulutussuunnitelmakokous 28.10.
- Verkostoitumistilaisuus 31.10.
- Sitran edustajat työvaliokunnassa 11.11.

Muuta mahdollista

Järjestölehtiin artikkeleita

- EETUn tiedottaja laatinut artikkeleja/ juttuja 5 kpl + 1/Wallinsalo
- Finanssialan keskusliitto (ks. ed.)
- Vanhustyön Keskusliitto
 - o Peruskorjausrakentaminen
 - o Eloisa ikä -ohjelma